

Telen met toekomst is door PPO en DLV Plant bv ontwikkeld in opdracht van LNV

Nieuwsbrief nr. 12 Juni 2006

In het praktijknetwerk Telen met toekomst werken agrarische ondernemers samen met PPO en DLV Plant aan duurzame bedrijfssystemen voor akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt, bloembollen, fruitteelt, boomteelt, glastuinbouw en champignonteelt. Het project wordt gefinancierd door het ministerie van LNV. Via deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen. U kunt zich voor deze nieuwsbrief aanmelden via www.telenmettoekomst.nl of een mail sturen naar info@telenmettoekomst.nl

Klik [hier](#) als u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen

Inhoud:

- ☞ [Akkerbouw & Vollegrondsgroente](#)
 - [Aa en Maas verstuurt brochure met tips voor telen met toekomst](#)
 - [Uitgekiende onkruidbestrijding suikerbieten](#)
 - [Telen met toekomst in dialoog met waterschappen Noord-Nederland](#)
 - [Op zoek naar alternatieven voor middel isoproturon](#)
 - [Bemestingsdemo in broccoli](#)
 - [7 september Nederlandse Maïsmanifestatie 2006](#)
- ☞ [Boomteelt](#)
 - [Ruim 3500 milieu-effectenkaarten verspreid onder boomkwekers](#)
 - [Vaste plantengroep enthousiast van start](#)
- ☞ [Bloembollen](#)
 - [Beleidsstafel bollen groot succes](#)
 - [Informatieve demo spuittechniek voor bloembollentelers in Kennemerland](#)
- ☞ [Fruitteelt](#)

- [Spuitedemonstratie fruitteelt goed bezocht](#)
- [Najaarsbehandeling luis](#)
- [Waterschappen verspreiden milieu-effectenkaarten](#)

[Glastuinbouw](#)

- [Meeldauwresistente rassen in opkomst](#)
- [Nieuwe roofmijten in de praktijk](#)
- [Insectengaas bij roos](#)

Akkerbouw & Vollegrondsgroente

Aa en Maas verstuurt brochure met tips voor telen met toekomst

Zo'n 3300 akkerbouwers in het waterschapsgebied Aa en Maas hebben onlangs de brochure 'Tips voor telen met toekomst' ontvangen. De brochure is gemaakt door Telen met toekomst in opdracht van Waterschap Aa en Maas. Het waterschap wil graag samen met agrarische ondernemers werken aan een goede kwaliteit van het oppervlaktewater. In de brochure staan praktische tips voor akkerbouwers en maïstelers over nieuwe milieuvriendelijke teeltmaatregelen. Deze maatregelen zijn binnen Telen met toekomst getest op effectiviteit en praktische uitvoerbaarheid. Er zullen dit jaar in totaal drie verschillende brochures worden verstuurd. De eerste brochure is ook te vinden op de site www.telenmettoekomst.nl. Meer informatie Jacob Dogterom, j.dogterom@dlv.nl of Brigitte Kroonen-Backbier, brigitte.kroonen@wur.nl

Uitgekiende onkruidbestrijding suikerbieten

Een uitgekiende onkruidbestrijding acceptabel voor beurs en omgeving. Met deze insteek is het praktijkwerk Telen met toekomst in Zuid Limburg aan de slag gegaan samen met de studiegroep '14 ton suiker löss', COVAS, IRS en de gewasbeschermingshandelaren Agerland BV, Agro-Dyn, Huntjens BV, Keulen en Limburgs Landbouwsyndicaat. Onkruidbestrijding vormt in de suikerbieten ongeveer 20 procent van de teeltkosten. Door kritisch te kijken naar de middelenkeuze, de doseringen en het moment van toepassen kunnen bietentelers niet alleen geld besparen maar ook het milieu. Op de praktijkmiddag op 6 juni bij loonbedrijf Hoedemakers in Ulestraten vergeleken circa 60 bietentelers de resultaten, kosten en milieubelasting van de uitgevoerde onkruidbestrijding bij een aantal bietentelers. Op een van de percelen werd het resultaat in het veld bekeken en het effect van drie verschillende spuitdoppen beoordeeld. Tot slot was er een discussie over wat er nodig is om te komen tot een duurzame onkruidbestrijding op het eigen bedrijf. Dit leverde veel nieuwe ideeën op voor onderzoek.

Meer informatie Brigitte Kroonen-Backbier, brigitte.kroonen@wur.nl

Telen met toekomst in dialoog met waterschappen Noord-Nederland

Waterschap Noordzijvest en Wetterskip Fryslân willen samen met akkerbouwers de kwaliteit van het oppervlaktewater verbeteren. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met Telen met toekomst. De Kaderrichtlijn Water verlangt van de Europese lidstaten dat zij de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater in 2015 op orde hebben. De waterschappen willen de ervaringen van de drie groepen akkerbouwers van het praktijknetwerk Telen met toekomst (Noord-Drenthe, Noord-Groningen, Noord-Friesland) benutten om meer inzicht te krijgen in de relatie tussen de bepaalde maatregelen en de effecten op de kwaliteit van het water. Meer informatie Romke Wustman, romke.wustman@wur.nl

Op zoek naar alternatieven voor middel isoproturon

Telen met toekomst en het Plantgezondheidsprogramma zoeken naar alternatieven voor het middel isoproturon. Dit middel wordt gebruikt ter bestrijding van een aantal hardnekkige onkruiden in tarwe. In het project 'Schone bronnen' van LTO, Nefyto en VEWIN is isoproturon echter door verschillende waterschappen als probleemstof aangemerkt en binnen de Kaderrichtlijn Water is het een prioritaire stof. Vooral de najaarstoepassing van isoproturon zorgt voor een te hoge concentratie in grond- en oppervlaktewater. Op dit moment worden nog weinig alternatieve middelen toegepast. In vijf demo's op Tmt bedrijven, verspreid over het land, wordt er gezocht naar oplossingsrichtingen zoals een ander toepassingstijdstip, gebruik van alternatieve middelen, lagere doseringen en een combinatie met mechanische onkruidbestrijding.

Meer informatie bij Hanja Slabbekoorn, hanja.slabbekoorn@wur.nl of Marieke van Zeeland marieke.vanzeeland@wur.nl

Bemestingsdemo in broccoli

Op een perceel in West-Friesland is half mei een bemestingsdemo aangelegd in broccoli met verschillende meststoffen en bemestingssystemen. Het doel is om te kijken of de stikstofbemesting kan worden geoptimaliseerd. In de demo wordt het verschil tussen verschillende korrelmeststoffen en vloeibare meststoffen beoordeeld. Deze meststoffen zijn allemaal als rijenbemesting toegediend. Daarnaast wordt een gedeelte stikstofgift vergeleken met een éénmalige gift en wordt bij een aantal meststoffen gekeken naar verschillende stikstoftrappen. Ook is een partij plantgoed voor het planten behandeld met Humifirst om te kijken of dit zorgt voor een betere beworteling en daarmee een betere opname van meststoffen en vocht. Begin juni heeft de groep kooitellers de beworteling bekeken, maar het is nog te vroeg om conclusies te trekken. In juli zal een opendag worden georganiseerd. Meer informatie Jan Paauw, jan.paauw@wur.nl

Alternatieven voor grondontsmetting in aardbei

Op initiatief van een van de aardbeientelers binnen de aardbeigroep heeft Telen met toekomst samen met Steelweld en Plant Health Care een proef opgezet om te kijken naar duurzame alternatieven voor chemische grondontsmetting. Er wordt gekeken naar het effect van koolzaadolie op aaltjes en naar de toepassing van Cultivit. Cultivit is een door Steelweld ontwikkelde machine die de grond spit en tegelijkertijd kort verhit met extreem hete lucht. Aaltjes zijn een groot knelpunt in de teelt van aardbeien. Op het perceel zijn zowel voor- als na de proefbehandelingen aaltjesmonsters genomen. Daarna zijn de aardbeien geplant. Tijdens de teelt wordt de groei en de opbrengst bijgehouden.

Meer informatie Harrie Pijnenburg, h.c.h.pijnenburg@dlv.nl of Jacques Rovers, jacques.rovers@wur.nl

7 september Nederlandse Maismanifestatie 2006

PPO locatie Vredepeel en Agerland BV organiseren op 7 september de Nederlandse Maismanifestatie 2006 met onder andere een vaktechnische beurs met stands van bedrijven, diverse demo's en lezingen. Telen met toekomst levert een grote bijdrage. Meer informatie www.maismanifestatie.nl

Boomteelt

Ruim 3500 milieu-effectenkaarten verspreid onder boomkwekers

Dit jaar hebben de Nederlandse Bond van Boomkwekers en Telen met toekomst milieu-effectenkaarten verstuurd naar alle bij de bond aangesloten kwekers. Vorig jaar was dit al op beperkte schaal gedaan. De reacties van de kwekers waren toen zo positief dat dit jaar is besloten om de kaarten zo breed mogelijk, onder alle boomkwekerijsectoren, te verspreiden. In totaal zijn nu ruim 3500 kaarten verspreid. Kwekers kunnen met deze kaarten op een eenvoudige wijze bestrijdingsmiddelen vergelijken op het risico voor uitspoeling en vervluchtiging naar grondwater, sloot en lucht. Meer informatie bij Jelle Hiemstra, jelle.hiemstra@wur.nl

Tmt-groep vaste planten enthousiast van start

De nieuwe Telen met toekomst groep vaste planten is enthousiast gestart. In korte tijd hebben 16 kwekers zich aangemeld voor deelname. In overleg met de Vereniging van Vasteplantenkwekers heeft men gekozen voor twee kernbedrijven, een vollegrondsbetrijf en een pottenbetrijf. Deze zomer gaan de deelnemers aan de slag met de thema's herkennen van ziekten en plagen, GEWIS voor het bepalen van het juiste spuitmoment, en de toepassing van compost. Vrijdag 16 juni j.l. was er een themabijeenkomst voor alle vaste plantenkwekers. Mechanische onkruidbestrijding was één van de onderwerpen van deze middag. Tijdens een demonstratie waren twee wiedegeen te zien. Eén daarvan, een zelfrijdende, bewegende wiedege, werd voor het eerst aan publiek getoond. De machine is eigendom van een deelnemer van Telen met toekomst en is door zijn compacte bouw ook zeer geschikt voor kleinere percelen. Meer informatie bij Pieter van Dalfsen pieter.vandalfsen@wur.nl of Kees Pastoor k.j.pastoor@dlv.nl

Bloembollen

Beleidsstafel bollen groot succes

De beleidsstafel bloembollenteelt, een ontmoeting tussen praktijk en beleid, leverde enthousiaste reacties op. De deelnemers uit de praktijk, telers en handelaren in gewasbeschermingsmiddelen, stelden het zeer op prijs dat ze hun eigen verhalen en ervaringen direct met beleidsambtenaren konden delen en de beleidsambtenaren kregen een unieke kans om een objectief beeld te krijgen van de duurzame gewasbescherming in de praktijk. De beleidsstafel vond eind april plaats tussen de bloeiende bollenvelden, op het bedrijf van dhr. Hogervorst, één van de deelnemers van Tmt. De rondgang over het bloembollenbetrijf ging langs een tiental Best Practices, waaronder een signaleringssysteem voor trips in de bewaring van hyacint, het gebruik van een bollenkneuzer bij de oogst van de bloembollen en GEWIS. Na de rondleiding kregen de aanwezigen, ambtenaren van LNV, VROM, PD, KAVB, Hoogheemraadschap en telers en handelaren, volop gelegenheid ervaringen uit te wisselen in een serie bilaterale gesprekken. Meer informatie bij Harm Brinks, h.brinks@dlv.nl

Informatieve demo spuittechniek voor bloembollentelers in Kennemerland

Ruim 40 telers en andere belangstellenden bezochten de demo spuittechniek in Kennemerland op 17 mei. Telen met toekomst organiseerde de demo in samenwerking met de KAVB en LTO Noord. Het programma bestond uit presentaties en demonstraties van diverse spuitmachines en een bollenkneuzer en de afstelling van spuitmachines in verband met driftreductie. Ook konden de bezoekers in gesprek gaan bij verschillende informatiestands van de KAVB, het Hoogheemraadschap, PRI, AgroCentrum en Telen met toekomst. Meer informatie bij Peter Vreeburg, peter.vreeburg@wur.nl of Rik Vasen h.l.m.vasen@dlv.nl

Fruitteelt

Spuitedemonstratie fruitteelt goed bezocht

Ruim 160 fruittelers en andere geïnteresseerden hebben 29 mei de spuitdemonstraties bijgewoond op het fruitteelt bedrijf VOF Steijn in 's Gravenpolder. De bijeenkomst was georganiseerd door Telen met toekomst en De Witte Agro. Tijdens de bijeenkomst werden de nieuwste spuitmachines gedemonstreerd van onder andere Munckhof, KWH, John Deere, Lochmann en BAB. Naast conventionele spuitdoppen werd gespoten met driftreducerende venturidoppen. Uit de demonstraties met vloeistofgevoelig papier bleek dat

venturidoppen een goed spuitbeeld en bedekking geven. In een lezing werd ingegaan op het belang van driftreducerende maatregelen en de praktische aspecten bij het werken met venturidoppen. Meer informatie Pieter Aalbers, p.a.w.m.aalbers@dlv.nl of Marcel Wenneker, marcel.wenneker@wur.nl

Najaarsbehandeling luis

Een najaarsbehandeling tegen rose appelluis en appelgrasluis lijkt perspectief te bieden. Wanneer de eerste week van oktober wordt gespoten tegen deze luizen, hoeft in het volgende voorjaar en in de zomer daarna minder met breedwerkende insecticiden te worden gespoten. Nuttige insecten in de boomgaard worden zo gespaard en de natuurlijke bestrijding van de sleutelplaag appelbloedluis wordt niet verstoord. Dit blijkt uit de eerste tellingen van proeven die zijn uitgevoerd binnen Telen met toekomst. De eerste resultaten zijn besproken binnen de verschillende studiegroepen. Een late appeloogst vormt een knelpunt voor een najaarsbehandeling. In verband met de veiligheidstermijn kan dan niet worden gespoten. Meer informatie Pieter Aalbers, p.a.w.m.aalbers@dlv.nl

Waterschappen versturen milieu-effectenkaarten

De waterschappen Rivierenland en Hollandse Delta hebben de milieu-effectenkaarten, die binnen Telen met toekomst zijn ontwikkeld, verspreid onder de fruittelers in hun gebied. De probleemstoffen die de waterschappen tegenkomen in het oppervlaktewater zijn in rood gemarkeerd. De telers hebben tevens een toelichting ontvangen. De milieu-effectenkaarten zijn te vinden op www.telenmettoekomst.nl. Meer informatie Peter Frans de Jong, peterfrans.dejong@wur.nl

Glastuinbouw

Meeldauwresistente rassen in opkomst

Binnen de komkommerngroep van Telen met Toekomst is de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan de mogelijkheden van meeldauwresistente rassen. Echte meeldauw is namelijk de meest voorkomende ziekte in komkommer. Hoewel de milieubelasting van de meeste meeldauwmiddelen vrij laag is, zorgen de vele bestrijdingen wel voor een grote hoeveelheid aan actieve stof.

Verscheidene keren heeft de groep een veredelingsbedrijf bezocht en enkele deelnemers hebben proeven gedaan met nieuwe rassen die een bepaalde mate van meeldauwresistentie bezitten. Momenteel zijn er rassen beschikbaar die qua productie en kwaliteit kunnen wedijveren met veel geteelde, meeldauwgevoelige rassen. Dit heeft ertoe geleid dat verschillende telers er nu voor kiezen om op een groot gedeelte van het bedrijf een hoog meeldauwresistent ras te zetten. Meer informatie bij Jan Janse, jan.janse@wur.nl

Nieuwe roofmijten in de praktijk

Bij 3 telers van Telen met Toekomst zijn de twee nieuwe roofmijten *Amblyseius swirskii* en *Amblyseius andersoni* geïntroduceerd om verder ervaring op te doen. De praktijkproeven worden uitgevoerd in samenwerking met de toeleveranciers Nic Sosef, Brinkman en Horticoop en de producenten van

biologische bestrijders Biobest, Syngenta Bioline en Koppert . Dit najaar wordt er een bijeenkomst georganiseerd om de ervaringen uit te dragen naar een breder publiek.
Meer informatie bij Juliette Pijnakker, juliette.pijnakker@wur.nl

Insectengaas bij roos

Op 16 maart bracht de rozengroep van Telen met Toekomst een bezoek aan het rozenbedrijf van Ronald en Aad Hogervorst in Stompwijk. Het thema van de bijeenkomst was het gebruik van insectengaas in de ramen. Dit is nog een weinig toegepaste maatregel. Het bezochte rozenbedrijf heeft goede ervaringen. Voor veel telers vormen de hoge kosten voor de investering echter een belemmering. Aansluitend hield Nico van der Houwen van Holland Gaas een presentatie over de technische aspecten van gaas in het raam.

Meer informatie bij Juliette Pijnakker, juliette.pijnakker@wur.nl